

این شماره:
سیستان و
بلوچستان

■ زینب سلطان آبادی
■ دکتر آناهیتا تاشک

مشاور نمونه و موفق

گزارشی از گردهمایی مشاوران منتخب

■ عکاس: امین دادرس

ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی در آموزش و پرورش و نهادهای و ادارات است.

* ویژگی مشاوران موفق چیست؟

مشاور موفق انعطاف‌پذیر است و به بلوغ و پختگی عاطفی رسیده است. به دانش آموز نگاهی انسانی و اخلاقی دارد. در رفتارش گرمی و صمیمیت ویژه‌ای است که امکان برقراری ارتباط مشاوره‌ای را به او می‌دهد. درکی همدلانه از مراجع خود (دانش‌آموز) دارد و نشان می‌دهد که نگرانی‌های او را درک می‌کند. به مراجعان خود احترامی مثبت و بی‌قید و شرط می‌گذارد، آن‌ها را محترم می‌شمارد، به حل مشکلاتشان علاقه‌مند است و این علاقه را در جهت رفاه آنان به کار می‌گیرد.

* تعداد مشاوران استان سیستان و بلوچستان در سطح

مدارس چند نفر است؟

در سطح استان ۳۶۲ نفر مشاور داریم اما هرساله این آمار به جهت نقل و انتقالات تغییراتی دارد. به ازاء هر ۱۵ نفر دانش‌آموز یک ساعت مشاوره به مدرسه تعلق می‌گیرد که این در فرایند مشاوره شاخص بالایی است و بهتر است کاهش پیدا کند. با توجه به تعداد زیاد دانش‌آموزان استان (بیش از ۵۴۰۰۰۰ نفر دانش‌آموز) و آمار کم مشاوران، در حوزه مشاوره و راهنمایی استان با کمبود مشاور مواجه هستیم و لازم است در این خصوص اقداماتی جهت استخدام مشاور مدرسه توسط وزارت صورت گیرد.

* تعداد مراکز و هسته‌های مشاوره مربوط به آموزش و

پرورش استان چگونه است؟

در هر شهرستان یا منطقه آموزش و پرورش یک هسته یا مرکز

موفق و نمونه بودن بهانه نمی‌خواهد؛ قدری همت و تلاش این موقعیت را فراهم می‌کند. ما در فصلنامه رشد آموزش مشاور مدرسه بر آن شدیم که هم برای تشویق همکاران و هم برای استفاده از تجربیات آن‌ها پای صحبت‌های مشاورانی که در طرح انتخاب معلم نمونه انتخاب شده‌اند و یا اینکه در مراکز مشاوره منتخب آموزش و پرورش مشغول به خدمت‌اند بنشینیم و نظرات آنان را در مجله منعکس کنیم. بنابراین، از استان‌ها شروع کردیم.

حسینعلی شیرازی

رئیس اداره مشاوره
تربیتی و تحصیلی اداره
کل استان سیستان و
بلوچستان، کارشناس
ارشد روان‌شناسی و
آموزش کودکان استثنایی

اولین استان کرمان بود و در این شماره به استان پهنادر سیستان و بلوچستان پرداخته‌ایم. از همه عزیزان و همکاران به‌خصوص آقای شیرازی رئیس اداره مشاوره تربیتی استان که پذیرای ما شدند و زحمت هماهنگی را به‌عهده گرفتند، سپاسگزاریم. گفتنی است که مطالب جدید در گفت‌وگوی همکاران درج شده است و از ذکر مطالب تکراری خودداری کرده‌ایم.

* حسینعلی شیرازی رئیس اداره مشاوره تربیتی و تحصیلی اداره کل استان سیستان و بلوچستان، کارشناس ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی است و ۲۲ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش دارد. او مدرس دانشگاه پیام نور و مراکز تربیت معلم (دانشگاه فرهنگیان) و مدرس دوره‌های

مشاوره باید باشد. ما در سطح استان یک مرکز دانش آموزی و ۳۲ هسته مشاوره در ۳۲ منطقه آموزش و پرورش داشته ایم. در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ سه مرکز مشاوره در شهرستان های ایرانشهر، سیب سوران و هیرمند نیز افتتاح شده اند. در حال حاضر در استان چهار مرکز مشاوره و ۲۹ هسته مشاوره داریم. آن ها دانش آموزانی را که نیاز به مداخلات تخصصی بیشتر داشته باشند به هسته ها و مراکز مشاوره ارجاع می دهند و این ارجاع به فرایند خدمات بهتر و تخصصی تر کمک می کند.

* گردهمایی مشاوران و جلسات مشاوران چگونه است؟

مشاوران در تمامی مناطق ۳۲ گانه آموزش و پرورش استان دست کم یک بار در ماه نشست های تخصصی در رابطه با فرایندهای مشاوره ای دارند. این جلسات توسط کارشناس های مشاوره، هسته ها و مراکز مشاوره یا سرگروه آموزشی مشاوره پیگیری و دنبال می شوند. علاوه بر این نشست ها، اداره مشاوره تربیتی استان، کارگاه های آموزشی و دوره های ضمن خدمت برای آنان پیش بینی می کند. در سال تحصیلی ۹۳ - ۹۲ هر مشاور به طور میانگین حداقل ۲۴ ساعت دوره آموزشی را طی کرده و گواهی ضمن خدمت یا گواهی حضور در کارگاه دریافت نموده است.

* انتظارتان از ما به عنوان یکی از مطبوعات تخصصی

حوزه مشاوره در وزارت آموزش و پرورش چیست؟

این نشریه باید با حوزه مشاوره و مشاوران به قدر کافی و لازم ارتباط داشته باشد. برای این امر لازم است نماینده مجلات رشد در استان با دفتر مشاوره و امور تربیتی ما بیشتر همکاری کند. این فصلنامه باید نیازهای مخاطبان را بشناسد و بتواند مباحثی را در حوزه روان شناسی و مشاوره مطرح کند که مشاور به آن نیاز دارد.

* پیشنهادها و انتقادهای خود را بیان کنید.

با توجه به اینکه مشاوره فرایندی تخصصی است، جای، انتخاب مشاور نمونه در آموزش و پرورش خالی است. البته در کل فرایند انتخاب معلم نمونه را داریم که مشاوران هم جزئی از آن هستند ولی چه خوب است که انتخاب مشاور نمونه در دستور کار اداره کل امور تربیتی و مشاوره وزارت قرار گیرد و هر ساله با در نظر داشت شاخص های خاصی این فرایند را داشته باشیم. از سوی دیگر، بحث نظام جامع راهنمایی و مشاوره و خدمات روان شناختی در آموزش و پرورش و در سند تحول بنیادین مطرح شده است. اگر می خواهیم این برنامه پیش برود، پیشنهاد می کنیم نیروی انسانی به تمامی مقاطع تحصیلی تعلق بگیرد. همچنین باید به هسته ها و مراکز مشاوره و گروه های آموزشی حق التدریس تعلق بگیرد نه اینکه از سر جمع موظف مشاوران هر شهرستان و منطقه، آن هم براساس دانش آموزان متوسطه دوم فقط محاسبه شود. نکته آخر اینکه تمامی برنامه های مشاوره ای در آموزش و پرورش باید به صورت تجمعی و توسط اداره کل مشاوره وزارت خانه صورت گیرد و از موازی کاری در حوزه مشاوره پرهیز شود.

منتخبان این گردهمایی

- فریبا پیری: کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، با ۱۳ سال سابقه کار در آموزش و پرورش و دو سال فعالیت تخصصی در مراکز اختلالات یادگیری، رتبه برتر جشنواره اقدام پژوهی سال ۹۰ و مؤلف مقاله در زمینه اختلالات روانی کودکان و آسیب های اجتماعی در مجلات معتبر، برگزیده جشنواره الگوهای برتر تدریس سال های ۸۵ و ۸۷، مجری طرح انطباق و هنجاریابی آزمون پیشرفت تحصیلی و آزماینده هوش در استان، مدرس دانشگاه - حسنعلی میری: مشاور (شهرستان زاهدان) دانشجوی

□ براتعلی سالار شهری

□ محمدعلی شاه خواه

□ صدیقه سالاری

□ مهسا نخعی

۹ سال همکاری با هسته مشاوره آموزش و پرورش. معلم نمونه سال‌های ۹۳-۹۲ و مشاور نمونه در سال ۹۱ و ۶ سال سابقه به‌عنوان سرگروه آموزشی مشاوره

- اکرم شه‌بخش: مشاور منطقه سرباز

- سعیده رئیسی: کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی از شهرستان ایرانشهر با یازده سال خدمت در آموزش و پرورش و دو سال سابقه به‌عنوان مشاور مدارس

- مریم یوسفی: کارشناس مشاوره تربیتی با مدرک کارشناسی مشاوره، ۱۶ سال سابقه کار در مدارس زاهدان

- مهری هاشم‌زهی: (شهر سراوان) کارشناس علوم تربیتی، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی با ۱۶ سال سابقه خدمت در زمینه مشاوره.

* به نظر شما یک مشاور موفق چه ویژگی‌هایی دارد؟

صدیقه سالاری: توانا در شناخت خود، شناسایی احساس‌ها، انگیزه‌ها، رفتارها و نقاط قوت و ضعف و ارتباط گرم و عمیق و احساس مسئولیت نسبت به مشکلات دیگران است.

مهری هاشم‌زهی: در جلسات شورای دبیران شرکت می‌کند و درباره مشاوره اطلاعاتی می‌دهد.

مریم یوسفی: رابطه گرم و عمیق و همدلانه با دانش‌آموزان دارد و انتقادپذیر است.

فریبا پیری: خودآگاهی، درک همدلانه، پذیرش بدون قید و شرط، توانایی ارتباط مؤثر، یکپارچگی و انسجام اخلاقی، دانش، حضور ذهن، سعه صدر، پاکی و صداقت، آرامش، هوش، آینده‌نگری، ابتکار و خلاقیت، تعهد در برابر ارزش‌های انسانی، داشتن فکری باز و تعهد حرفه‌ای از ویژگی‌های یک مشاور موفق هستند. به‌طور کلی، اثربخشی مشاور بدین معناست که او بتواند در ارتباط با هر مراجع به هدف‌های موردنظر دست یابد.

کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی تربیتی، با ۲۸ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش که از این مدت، ۱۶ سال مشاور و مدرس روان‌شناسی و مهارت‌های زندگی بوده است. کسب رتبه استانی در طرح معلم پژوهنده در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۶ و ۱۳۹۲، کسب رتبه برتر اقدام‌پژوهی در همایش کشوری کتاب

روان‌شناسی سال سوم انسانی در آموزش و پرورش آذربایجان غربی، شهرستان اشنویه که به‌صورت پوستر ارائه گردید. همکاری و مشارکت در اعتباربخشی کتاب درسی «تفکر و پژوهش» دوره اول متوسطه، همکاری با صدا و سیما استان

- فاطمه سرابندی مطلق: کارشناس مشاوره با ۲۰ سال سابقه همکاری با مراکز مشاوره بهزیستی، مدرس آموزش خانواده، همکاری با مؤسسه رزمندگان اسلام، معلم نمونه سال ۸۱-۸۰

- مهسا نخعی: کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، با ۴ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش، ۲ سال سرگروه مشاوره استان، دارنده سه مقاله علمی و پژوهشی

- صدیقه سالاری: کارشناس ارشد تربیتی با ۷ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش، کسب رتبه معلم نمونه در سال ۸۶ و مشاور نمونه در سال ۹۰

- محمدعلی شاه‌خواه: کارشناس ارشد با ۳۰ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش که از این مدت ۴ سال سرگروه مشاوره استان بوده است؛ کسب رتبه معلم نمونه و کسب رتبه اول جشنواره مهارت‌ها و تکنیک‌های مشاور

- براتعلی سالار شهری: کارشناس ارشد مدیریت آموزشی با ۳۰ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش در پست‌های کارشناس مسئول مشاوره اداره کل آموزش و پرورش، مدرس دانشگاه و تربیت معلم و دوره‌های ضمن خدمت

- مهرناز محمدی: کارشناس روان‌شناسی عمومی و دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی با ۲۰ سال سابقه خدمت،

□ حسنعلی میری

□ فریبا پیری

□ فاطمه سرابندی

□ مهرناز محمدی

حسنعلی میری: در عمل، گفتار و اخلاق صادق است، با دانش‌آموز همراهی، همدلی دارد و به حرف‌هایش خوب گوش می‌دهد. به او و خانواده‌اش احترام می‌گذارد و با مشاور در زمینه برنامه‌ریزی، همکاری می‌کند.

فاطمه سرابندی: مجهز به آخرین اطلاعات و دستاوردهای علمی در شغل خود است. شخصیت سالم و باثباتی دارد و از دانش حرفه‌ای و تخصص لازم برخوردار است.

مهسا نخعی: دارای بلوغ روانی است و در هنگام بحران با آرامش و خونسردی رفتار می‌کند. در برقراری ارتباط مهارت کافی دارد و همچنین دارای نفوذ معنوی بالایی است.

سعیده رئیسی: با همه رهنمودهای حقوقی و اخلاقی حرفه مشاوره آشنایی دارد و صبور است.

محمدعلی شاه‌خواه: تیزبین و تیزفهم است، سرعت انتقال بالایی دارد، علاقمند به کمک به مردم است و اشتیاق به یادگیری و تغییر رفتار دارد. با روش‌های کلامی و غیرکلامی و برقراری ارتباط آشناست.

براتعلی سالار شهری: به حیطه وظایف و مسئولیت‌هایی که عهده‌دار شده متعهد است و در محیط کار خود تأثیرگذار است. اکرم شه‌بخش: برای استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود به‌منظور بهبود شرایط در ابتدا تمامی استعدادها و توان‌های بالقوه موجود را می‌سنجد و با یک تفکر منسجم برای اهداف طرح‌ریزی می‌کند. یک مشاور خوب با توجه به جزئیات و عوامل تأثیرگذار سعی در بهبود شرایط و مشکلات مطرح به‌خصوص در محیط مدرسه و تعامل اولیای مدرسه و دانش‌آموزان و مشکلات دانش‌آموزان دارد و در گام بعدی با نیازسنجی که از دانش‌آموزان به‌عمل می‌آورد، سعی می‌کند برنامه‌های مشاوره‌ای اعم از جلسات پرسش و پاسخ، مشاوره‌های گروهی و فردی و صحبت‌هایی که در مناسبت‌ها و تجمعات دانش‌آموزی می‌کند در همین راستا باشد. یکی از مهم‌ترین هنرهای یک مشاور خوب ایجاد انگیزه برای یادگیری فعال و پویا در دانش‌آموزان است تا به‌طور خودانگیخته به دنبال یادگیری واقعی و حل مسئله باشند. پس برای ایجاد زمینه چنین مسئله‌ای در ابتدا در مدرسه نشاط به‌وجود می‌آورد تا دانش‌آموزان از افرادی منفعل به افرادی پویا و بانشاط و سراسر اشتیاق یادگیری تبدیل شوند.

مهرناز محمدی: حمایت‌های عاطفی از دانش‌آموزان، درک همدلانه، استفاده از امکانات محیط آموزشی برای برقراری ارتباط دوستانه با دانش‌آموزان، شناخت استعدادهای عمومی و اختصاصی آن‌ها، داشتن چهره‌ای آرام و اطمینان‌بخش از ویژگی‌های مشاور موفق است.

*** به‌دلیل داشتن چه ویژگی‌هایی خود را مشاور موفق می‌دانید؟**

حسنعلی میری: داشتن ارتباط صمیمی با همکاران،

دانش‌آموزان و اولیای دانش‌آموزان، ارائه اطلاعاتی در زمینه برنامه‌ریزی کلی برای مطالعه منابع سال چهارم، تصحیح روش مطالعه شخصی دانش‌آموزان، القای آموزش بعضی از روش‌های مطالعه فعال در کلاس درس، بررسی کارنامه ماهانه دانش‌آموزان برای رفع نقاط ضعف و تأکید بر نقاط قوت آن‌ها، احترام گذاشتن به همه دانش‌آموزان و پذیرای همه آن‌ها بودن، برقراری ارتباط مؤثر و مفید با دبیران محترم در خصوص وضعیت درسی و نقاط ضعف آن‌ها و مشاوره فردی و گروهی و خانوادگی.

فاطمه سرابندی: ایجاد خودباوری در بین دانش‌آموزان و تغییر نگرش آن‌ها نسبت به محرومیت و شناسایی استعدادها و توانمندی‌های آنان.

مریم یوسفی: اعتمادبه‌نفس و رازداری، تلاش برای رسیدن به اهداف، احساس رضایت از شغل و رشته تحصیلی، درک ارزش‌هایی مثل تقوا، حب وطن، ایمان واقعی به خدا و نوع‌دوستی، داشتن عملکرد مثبت و تأثیرگذار در بین مراجعان و دانش‌آموزان.

مهری هاشم‌زهی: برگزاری مشاوره گروهی، پیگیری کار دانش‌آموزان در حد امکان و برقراری ارتباط با اولیای دانش‌آموزان.

مهسا نخعی: داشتن انگیزه زیاد و اعتمادبه‌نفس بالا برای حل مشکلات مراجعان.

اکرم شه‌بخش: کمک به دانش‌آموزان برای یادگیری فرایند حل مسئله و مهارت‌های زندگی و سایر مهارت‌های لازم برای اینکه خود فرد توانایی حل مشکلات و تفکر پویا را داشته باشد.

*** آیا در فرایند مشاوره تاکنون نوآوری و خلاقیتی داشته‌اید؟**

فاطمه سرابندی: داشتن برنامه سالانه، اجرای برنامه‌هایی همچون یوگای خنده، برگزاری جلسات پرسش و پاسخ آزاد تحت عنوان «هرچه می‌خواهد دل تنگت بگو».

صورت که دانش‌آموزان مدرسه زنجیروار دست‌های یکدیگر را می‌گرفتند (در حیات مدرسه) و با اجرای حرکات قراردادی (از قبیل بالا و پایین بردن دست‌ها و دست زدن هماهنگ) کلمات مثبت و امیدبخش را هم‌صدا و با آهنگ تکرار می‌کردند. اجرای نمایش‌هایی توسط خود دانش‌آموزان که در آن‌ها مفاهیمی از قبیل اعتماد به نفس و تفکر و مهربانی تعریف و راه‌های کسب آن برای بچه‌ها شرح داده می‌شد. به این صورت که هرکس خود را با یک نقاب به‌عنوان یک خصوصیت معرفی می‌کرد و در مورد آن خصوصیت توضیح می‌داد. مسابقه‌ای با نام پرسش ویژه مشاور مطرح می‌شد؛ به این ترتیب که یک داستان که حاوی مشکلی بود برای بچه‌ها بیان می‌شد و در پایان آن ارائه راه حل به‌وسیله دانش‌آموزان انجام می‌گرفت.

صدیقه سالاری: برگزاری نشست‌های گفت‌وگو، طراحی فرم‌هایی برای معرفی دانش‌آموزان مشکل‌دار توسط دانش‌آموزان.

مهسا نخعی: معرفی کتب آموزش مهارت به دانش‌آموزان و برگزاری مسابقه مقاله‌نویسی میان دانش‌آموزان.

محمدعلی شاه‌خواه: اجرای طرح جشنواره مشاوره‌ای مهارت‌ها و تکنیک‌های بومی مشاوره و اجرای طرح همیاران مشاور.

مهرناز محمدی: در زنگ تفریح در جمع دانش‌آموزان حضور می‌یابم و حتی برای مشاوره دانش‌آموزان را ترغیب می‌کنم. برنامه عضلانی، ریلکسیشن قبل از امتحانات برای دانش‌آموزان داشته‌ام.

*** رابطه شما با کارکنان مدرسه چگونه است؟ آیا اولیاء مدرسه در موفقیت مشاور دخیل‌اند؟**

فریبا پیری: دیدگاه مدیران از عواملی است که حتی بر دیدگاه دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. مدیرانی که به هر دلیل نگاه مثبتی به مشاور دارند، مشاور را تأیید و زمینه را آماده می‌کنند تا دانش‌آموزان او را بپذیرند. از طرفی، همکاری با معلمان و کمک به آنان در حل و فصل مشکلات دانش‌آموزان و به‌طور کلی هماهنگی و ارتباط مناسب با اولیای مدرسه، به‌طور مثال از طریق شرکت در شوراهای مدرسه منجر به یکپارچگی و بهبود فرایند مشاوره می‌شود.

محمدعلی شاه‌خواه: اعتمادسازی در روابط بین مشاور و کارکنان مدرسه حرف اول را در مدرسه می‌زند.

برائعلی سالار شهری: در فرایند مشاوره، صداقت مهم‌ترین عامل در جلب اعتماد طرفین به یکدیگر است. بنابراین، انتظار می‌رود برای کمک به ارتباط مناسب، طرفین در کمال صداقت و راست‌گویی به یکدیگر همکاری مؤثر داشته باشند.

مهرناز محمدی: بیشتر مواقع در جمع دبیران حضور یافته و مشکلات دانش‌آموزان را از آن‌ها جویا شده‌ام.

اکرم شه‌بخش: رابطه مشاور و اولیای مدرسه بی‌شک باید یک

مه‌ری هاشم‌زهی: آموزش مهارت‌های هفت‌گانه به دانش‌آموزان، تهیه فرم‌های طراحی شده جهت برنامه‌ریزی درسی.

فریبا پیری: تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی در زمینه‌های رشد، پیشگیری و درمان مشکلات، انطباق دانش‌آموزان با محیط مدرسه، معلم و درس و ایجاد انگیزه‌های مناسب برای درس خواندن، عدم احساس ناتوانی در موارد شکست تحصیلی با نگاه جامع به اهداف و وظایف آموزش و پرورش. در این خصوص طرح جامعی که تمامی موارد گفته شده را در برداشته با محوریت ارتقاء همکاری والدین با اولیای مدرسه اجرا کرده‌ام که در جشنواره اقدام‌پژوهی حائز رتبه برتر شده است.

مریم یوسفی: فراهم آوردن فرصت خودآموزی و یادگیری اکتشافی برای دانش‌آموزان و ایجاد زمینه برای برانگیختن حس رقابت بین آن‌ها با استفاده از تکنیک مقایسه نمرات من با خودم؛ به‌طور مثال، نمره ریاضی من این‌بار ۱۴ و در آزمون بعدی ۱۵ خواهد شد. پس قابل قبول است و من نسبت به نمره قبلی خودم پیشرفت کرده‌ام.

سعيدة رئيسی: رأی‌گیری و انتخاب همیاران مشاور و نیز ساماندهی آنان در قالب گروه‌های مختلف. وبلاگی گروهی نیز طراحی کردم که مطالب آموزنده و مفید توسط همیاران در آن به اشتراک گذاشته شود.

اکرم شه‌بخش: نصب تابلوهایی کاغذی با عنوان «هرچه می‌خواهد دل تنگت بگو» در تابلو اعلانات مدرسه که دانش‌آموزان دل‌نوشته‌ها یا مشکلات خود را می‌نوشتند و دانش‌آموزان دیگر در جوابش اظهار نظر می‌کردند یا سؤالاتی مطرح می‌شد و دانش‌آموزان هر کدام جوابی می‌نوشتند. جمع‌بندی هفتگی تابلو نیز در جلسات هفتگی دانش‌آموزان مطرح می‌شد. برگزاری جلسات پرسش و پاسخ که دانش‌آموزان سؤالات را می‌نوشتند یا مستقیماً می‌پرسیدند و به‌وسیله مشاور مدرسه جواب داده می‌شد و دیگر دانش‌آموزان هم اظهار نظر می‌کردند. ایجاد زنجیره همدلی و شادی در مدرسه برای تقویت روحیه بچه‌ها و کاهش استرس پیش از امتحانات؛ به این

رابطه، دوطرفه و فعال باشد. با معلمان جلسات متعددی درباره دانش آموزان و بررسی مشکلات و حل آن‌ها برگزار شود. در این حالت هر دو این احساس را دارند که با همکاری یکدیگر در رفع مشکل دانش آموز مؤثر بوده‌اند.

سعیده رئیسی: مشاور و اولیاء مدرسه همچون دو بال یک پرنده‌اند و پرواز پرنده منوط به سلامت هر دو بال اوست. همسو و هم‌جهت بودن این دو در امر مشاوره بسیار مهم است و به اعتقاد بنده ضعف و قصور هریک از طرفین، منجر به بروز خسران و تباهی دانش آموزان می‌شود.

*** آیا با خانواده دانش آموزان در ارتباط هستید؟ در چه موقعیت‌ها یا مشکلاتی خانواده‌ها را درگیر می‌کنید و به چه صورتی؟**

حسنعلی میری: ارتباط با مشاور و اعتماد به او در جلسات ماهانه با هم‌اندیشی خانواده‌ها مشخص می‌شود. شرکت خانواده‌ها در رفع مسائل رفتاری و اخلاقی و نتیجه‌گیری مشترک نیز از این ارتباط حاصل می‌شود.

صدیقه سالاری: آگاهی دادن به والدین درباره نیازهای فرزندان و ایجاد اعتماد بین والدین و فرزندان.

سعیده رئیسی: در صورتی که مسائل دانش آموزان از خانواده نشئت گیرد یا به هر نحو به خانواده مربوط شود یا زمانی که نیازمند همکاری آنان باشم، در امر مشاوره (پیشگیری یا درمان) از خانواده کمک می‌گیرم.

محمدعلی شاه‌خواه: با برگزاری جلسات آموزش خانواده و دعوت کتبی از والدین سعی کرده‌ام که به کمک آن‌ها در جهت کاهش مشکلات دانش آموزان گام بردارم.

مهرناز محمدی: جلسات پرسش و پاسخ در طول سال تحصیلی و برگزاری جلساتی خاص با والدین دانش‌آموزان مشکل‌دار. همچنین سعی شده است که از تجربیات والدین نیز برای حل مشکل دانش‌آموزان استفاده شود.

مریم یوسفی: یک اصل مهم دانایی می‌گوید: آینده یافتنی نیست، بلکه ساختنی است. اگر به دنبال ساختن آینده جامعه هستی، بین خانه و مدرسه پل ارتباطی و دانش‌افزایی بزنی و اجازه بده این پل از جامعه بگذرد. قطعاً حضور خانواده در برخی امور آموزشی و رفتاری بسیار ضروری است اما زمانی که خود دانش‌آموز تمایل به ارتباط دوسویه با خانواده دارد، حضور آنان مهم‌تر به نظر می‌رسد.

*** مهم‌ترین مشکلاتی که دانش آموزان با آن‌ها مواجه‌اند، از نظر شما چیست؟**

حسنعلی میری: نداشتن هدف، برنامه‌ریزی و روش صحیح مطالعه، تضاد و اختلافات فکری نوجوانان با والدین، نداشتن انگیزه درونی برای فعالیت‌های درسی، وقت‌کشی و روزمرگی، سرگرمی با کامپیوتر و بازی‌های رایانه‌ای، ارتباط با جنس

مخالف، و همراه داشتن گوشی در محیط آموزشگاه از مهم‌ترین مشکلات‌اند.

مهری هاشم‌زهی: توقعات زیاد والدین که گاه فراتر از توانایی‌های دانش‌آموزان است.

فریبا پیری: در حال حاضر اختلالات یادگیری، که بیشترین میزان شیوع را در دوره ابتدایی دارد، و ناهنجاری‌های رفتاری و آسیب‌های اجتماعی، به‌خصوص در زمینه فضای مجازی، به‌طور کلی دانش‌آموزان را درگیر کرده است.

فاطمه سرابندی: شکاف بین نسلی (فرزند و والدین)، اعتیاد، افت تحصیلی و اختلالات روانی.

سعیده رئیسی: مشکلات مربوط به بحران هویت، مسائل و مشکلات خانوادگی (همچون فقر شدید اقتصادی و فرهنگی، طلاق و جدایی والدین از یکدیگر)، اختلال در عدم تمرکز حواس، عدم اعتماد و عزت نفس، مشکلات رفتاری همچون پرخاشگری و ...، نداشتن برنامه و هدف برای آینده.

مهسا نخعی: پیشرفت روزافزون فناوری و ارتباطات سبب ایجاد تفکرات ماورائی در دانش‌آموزان شده و نیز توقعات نامعقول و غیر قابل درکی برای والدین ایجاد کرده است.

محمدعلی شاه‌خواه: عدم شناخت دانش آموز و معلم نسبت به یکدیگر، کم‌توجهی و عدم مشارکت بیشتر والدین در امر تحصیل فرزندان، نبود انگیزه برای تحصیل و نداشتن برنامه‌ریزی درسی. مهرناز محمدی: نبود انگیزه برای تلاش، عدم مدیریت زمان، افت تحصیلی، الگوبرداری غلط از فیلم‌های ماهواره‌ای.

اکرم شه‌بخش: به سبب بی‌اطلاعی دانش‌آموز از علائم و تغییرات جسمی و روحی دوران نوجوانی و از جمله تغییر خلق و خو، این تغییرات همراه با استرس زیادی است. بی‌اطلاعی خانواده‌ها از این علائم و تغییرات نیز مانع درک نوجوان می‌شود.

*** به نظر شما، چه موانعی بر سر راه تحقق اهداف مشاوره وجود دارند که باید مورد توجه قرار گیرند و رفع شوند؟**

حسنعلی میری: مشاوران از نظر ثبات شغلی و جایگاه اداری مشکل دارند و فقدان نگاه مشاوره‌ای در مسئولان این رشته موجب دلسردی مشاوران می‌شود.

سعیده رئیسی: خانواده‌ها با مشارکت در امر تحصیل فرزندان، شرکت در جلسات آموزش خانواده و جلسات انجمن اولیا و مربیان، که در مدارس برگزار می‌شود، همچنین با طرح مسائل و مشکلات مربوط به فرزند خود یا گوشزد کردن کمبودها و نواقص خویش و مدرسه و نیز افزایش معلومات خود در زمینه فرزندپروری، می‌توانند در امر مشاوره و آموزش فرزندان مشارکت داشته باشند. همکاری مداوم و پیگیر با مشاور مدرسه در زمینه اجرای برنامه‌های مشاوره‌ای همچون برگزاری آزمون‌ها، تنظیم پرونده تحصیلی و هدایت تحصیلی دانش‌آموزان، تشکیل شورای راهنمایی و حمایت از مشاور در اجرای مصوبات این

شورا، اتخاذ روش‌های مناسب در شناسایی دانش‌آموزان و شرکت دادن آنان در فعالیت‌های مکمل برنامه، معرفی مشاور به اولیای دانش‌آموزان در جلسات انجمن اولیا و مربیان و تشویق والدین به بهره‌گیری از حضور مشاور در مدرسه و در نهایت دادن میدان به وی جهت انجام دادن فعالیت‌های لازم از انتظارات یک مشاور از اولیای مدرسه است.

فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

مهسا نخعی: برداشت نادرست دانش‌آموزان از نقش مشاور. فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

شورا، اتخاذ روش‌های مناسب در شناسایی دانش‌آموزان و شرکت دادن آنان در فعالیت‌های مکمل برنامه، معرفی مشاور به اولیای دانش‌آموزان در جلسات انجمن اولیا و مربیان و تشویق والدین به بهره‌گیری از حضور مشاور در مدرسه و در نهایت دادن میدان به وی جهت انجام دادن فعالیت‌های لازم از انتظارات یک مشاور از اولیای مدرسه است.

فربیا پیری: عدم تناسب رشته تحصیلی بعضی از مشاوران با حرفه مشاوره، محدودیت آموزش‌های ضمن خدمت تخصصی، حجم کار بالا در مشاوره تحصیلی که بهتر است از مشاوره‌های تربیتی و روانی جدا شود.

* انتظاراتان از دانش‌آموزان، اولیای مدرسه و والدین یا اعضای خانواده‌های دانش‌آموزان چیست؟

مهسا نخعی: قرن جدید، قرن شتاب‌زدگی در علم و اطلاعات است. بر این اساس، فرزندان چندین قدم از والدین جلوترند و به همین دلیل والدین باید اطلاعات خود را به‌روز کنند و با اولیای مدرسه ارتباط قوی داشته باشند.

اکرم شه‌بخش: خانواده و اولیای مدرسه سعی کنند فضای امن روانی برای نوجوانان ایجاد کنند و اطلاعات بجا و به موقعی (مستقیم و غیرمستقیم) ارائه دهند و اوقات فراغت دانش‌آموزان را با مسائل سازنده پر کنند. این مسئله بسیار مهم است که زمینه رشد استعدادها و توانایی‌های بالقوه نوجوانان را فراهم آورند و به علایق آن‌ها احترام بگذارند.

مریم یوسفی: عدم تناقض بین گفتار و رفتار اولیا با مشاور مدرسه در مسائل اخلاقی و تربیتی دانش‌آموزان.

حسنعلی میری: محور اصلی پیشرفت و رشد، دانش‌آموز است. هماهنگ بودن دانش‌آموزان در برنامه‌ریزی‌های آموزشگاه در زمینه درسی و پرورشی و همکاری خانواده‌ها در همین راستا و آگاهی خانواده‌ها از ویژگی‌های دوران جوانی و تسهیل ارتباط نوجوان با خانواده از انتظارات مشاور است.

فاطمه سرابندی: خانواده با ایجاد فضای دوستانه، احترام گذاشتن به فرزندان و در عین حال نظارت بر رفتار آنان و به‌کار بردن شیوه‌های درست فرزندپروری می‌تواند به مشاور کمک کند. در مدرسه اعتماد به مشاور و همراهی اولیای مدرسه گام مؤثری است در مسیر پیشرفت برای ایجاد و تقویت سلامت روان دانش‌آموزان.

مهرناز محمدی: اولیای مدرسه سعی کنند هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با آیین‌های اجتماعی آشنا کنند.

* انتظار شما از مجله رشد مشاور مدرسه به‌عنوان یکی از مطبوعات تخصصی حوزه آموزش و پرورش چیست؟

حسنعلی میری: بازتاب و انعکاس واقعیت‌های جامعه، مشکلات و معضلات مشاوران و دانش‌آموزان و اولیای مدرسه و